

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **J. M.**, zastoupeného advokátem Mgr. Pavlem Jakimem, se sídlem Velké náměstí 119, Písek, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Českých Budějovicích**, se sídlem Mánesova 3a, České Budějovice, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 12. 2007, č. j. 10 Ca 140/2007 - 115,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích. Tímto usnesením krajský soud zastavil z důvodu nezaplacení soudního poplatku řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti rozsudku téhož krajského soudu ze dne 17. 10. 2007, č. j. 10 Ca 140/2007 - 99, jímž byla zamítnuta stěžovatelova žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (dále jen „žalovaný“) ze dne 27. 9. 2004, č. j. 4721/150/2004. Citovaným rozhodnutím žalovaný zamítl stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu v Písku ze dne 22. 3. 2004, č. j. 29569/04/097910, kterým byla zamítnuta jeho žádost o vrácení správního poplatku ve výši 60 Kč za vydání ověřených fotokopií dodatečných platebních výměrů na daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období let 1996 a 1997.

Stěžovatel brojí proti tomuto usnesení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), když namítá nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

Stěžovatel připomíná, že mu usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti pro nezaplacení soudního poplatku bylo prostřednictvím jeho právního zástupce doručeno dne 27. 12. 2007. Toho dne nabylo toto usnesení právní moci, současně však také došlo k vylepení kolkových známek na doplňující kasační podání, které bylo faxem a následně poštou odesláno soudu. Stěžovatel k tomu uvádí svou domněnku, že byl takto soudní poplatek zaplacen včas, byť po lhůtě stanovené soudem, a byly tak splněny zákonné předpoklady pro to, aby krajský soud usnesení o zastavení řízení zrušil. Poukazuje přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 5 Afs 112/2006 (publ. pod č. 1218/2007 Sb. NSS), v němž byla posuzována právně identická situace. Z těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného soudního spisu především zjistil, že dne 17. 10. 2007 vydal krajský soud výše označený rozsudek, kterým opět zamítl stěžovatelovu žalobu. Sluší se přitom na okraj podotknout, že se jednalo již o druhý rozsudek krajského soudu v řízení o této žalobě. Dřívější zamítavý rozsudek a jemu předcházející usnesení o odmítnutí žaloby byly zrušeny rozsudky Nejvyššího správního soudu, který se tak tímto řízením nyní zabývá celkem potřetí.

Proti tomuto rozsudku podal dne 16. 11. 2007 stěžovatel kasační stížnost, k níž připojil plnou moc udělenou právnímu zástupci, nikoli však kolkové známky prokazující zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti, a neuvedl také důvody, pro které rozsudek krajského soudu napadl. Krajský soud zareagoval na její doručení svým usnesením ze dne 22. 11. 2007, č. j. 10 Ca 140/2007 - 111, kterým stěžovateli uložil, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení doplnil kasační stížnost o uvedení důvodů nezákonnosti napadeného rozsudku krajského soudu a o uvedení toho, jaký návrh na vydání rozsudku činí. Tentýž den mu také zaslal usnesení č. j. 10 Ca 140/2007-113, kterým jej vyzval, aby ve lhůtě do tří dnů od doručení tohoto usnesení zaplatil soudní poplatek za podanou kasační stížnost, a to ve výši 3000 Kč v kolcích. Zároveň ho upozornil, že nebude-li soudní poplatek uhrazen, bude řízení zastaveno. Tato výzva byla právnímu zástupci stěžovatele doručena dne 26. 11. 2007 (viz doručenka na č. l. 111 soudního spisu). Dne 20. 12. 2007 pak vydal krajský soud výše označené usnesení, kterým řízení o kasační stížnosti zastavil, když konstatoval, že soudní poplatek v poskytnuté lhůtě zaplacen nebyl a bylo tak namíste řízení o kasační stížnosti podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, zastavit. Toto usnesení bylo právnímu zástupci stěžovatele doručeno dne 27. 12. 2007, jak vyplývá z doručenky na č. l. 116 soudního spisu. Téhož dne (viz prezentační razítko krajského soudu na výtisku podání zaslaného faxem na č. l. 118 soudního spisu) bylo krajskému soudu odfaxováno doplnění kasační stížnosti, z něž bylo kromě jiného patrné, že k originálu jsou připojeny kolkové známky v nominální hodnotě 3000 Kč. Originál tohoto podání včetně nalepených kolkových známek v hodnotě 3000 Kč byl téhož dne předán také k poštovní přepravě (viz obálku na č. l. 126 soudního spisu) a dne 28. 12. 2007 došel krajskému soudu (viz prezentační razítko krajského soudu na č. l. 123 soudního spisu) a kolkové známky byly znehodnoceny razítkem krajského soudu.

Dne 9. 1. 2008 pak krajský soud vydal pod č. j. 10 Ca 140/2007 - 132 usnesení, kterým stěžovateli vrátil zaplacený soudní poplatek k rukám jeho právního zástupce. Zde krajský soud vyšel z ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, přičemž konstatoval, že podání kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu v daňové věci patří do správního soudnictví, a proto se na danou situaci vztáhne pravidlo, podle něž má být usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku zrušeno, je-li soudní poplatek zaplacen dříve, než toto usnesení nabude právní moci. V daném případě však usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti nabylo právní moci dne 27. 12. 2007 a soudní poplatek byl dle krajského soudu zaplacen také dne 27. 12. 2007, tedy nikoli před nabytím právní moci onoho usnesení. Z toho plyne, že v době úhrady soudního poplatku již poplatková povinnost zanikla, takže bylo namístě jej podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích vrátit z účtu soudu tomu, kdo jej zaplatil, ač k tomu nebyl povinen.

Stěžovatel ovšem poté podal ke krajskému soudu nyní posuzovanou kasační stížnost, která byla krajskému soudu doručena dne 11. 1. 2008, a v reakci na to krajský soud úředním záznamem ze dne 17. 1. 2008, č. j. 10 Ca 140/2007 - 137, rozhodl, že onen soudní poplatek opožděně zaplacený k původní kasační stížnosti vracet nebude a bude jej považovat za zaplacený v souvislosti s další kasační stížností doručenou mu dne 11. 1. 2008.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Jakkoli se zdejší soud pokusil výše provedenou rekapitulací obsahu soudního spisu usadit nyní posuzovanou kasační stížnost do kontextu celého řízení, rozhodnou právní otázkou zůstává, zda v důsledku stěžovatelova výše popsaného procesního postupu měl krajský soud své usnesení ze dne 20. 12. 2007 zrušit či nikoli.

Při posouzení této otázky je třeba vyjít z ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích: *„Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.“*

Vzhledem k tomu, že není sporu o tom, že dané řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ve finanční věci bylo a je řízením „ve věcech správního soudnictví“, stejně jako není sporu ani o tom, že soudní poplatek zaplacen byl, ovšem po lhůtě stanovené krajským soudem, zbývá posoudit, zda byl soudní poplatek zaplacen dříve, než toto usnesení nabylo právní moci, či nikoli. K určení toho, který z obou okamžiků nastal dříve, je pak potřeba nejprve postavit najisto, kdy přesně nabylo předmětné usnesení právní moci a kdy přesně byl soudní poplatek zaplacen.

Co se týče okamžiku nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti, je třeba připomenout, že současná úprava správního soudnictví obsažená v s. ř. s. je odlišná od úpravy v zákoně č. 99/1963 Sb., občanském soudním řádu, platné do

účinnosti s. ř. s. i pro správní soudnictví. Občanský soudní řád ve svém § 159 stanoví, že doručený rozsudek, který již nelze napadnout odvoláním, je v právní moci; váže tedy okamžik právní moci na nemožnost podání řádného opravného prostředku. Tento přístup je přitom třeba přiměřeně vztáhnout i na usnesení přijímaná podle občanského soudního řádu s ohledem na jeho § 167 odst. 2. Konstrukce obsažená v s. ř. s. je však poněkud jiná. Zde je třeba vycházet z § 54 odst. 5 s. ř. s., který stanoví, že rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci; váže tedy právní moc již na okamžik doručení, čímž respektuje fakt, že proti rozhodnutím krajského soudu ve správním soudnictví není přípustné odvolání ani žádný jiný řádný opravný prostředek, nýbrž pouze kasační stížnost a obnova řízení jako opravné prostředky mimořádné, brojící proti rozhodnutím již pravomocným. Úprava takto vážící právní moc již na doručení je přitom použitelná nejen na rozsudky, ale podle § 55 odst. 5 s. ř. s. i na usnesení. K témuž závěru ostatně dospěl zdejší soud již opakovaně, například ve svém rozsudku ze dne 17. 3. 2005, sp. zn. 2 Afs 135/2004, či v rozsudku ze dne 17. 4. 2008, sp. zn. 5 Afs 1/2007 (oba publ. na www.nssoud.cz), kde uvedl: „*Rozhodnutí soudu ve věci správního soudnictví nabývá právní moci (§ 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s.) dnem, kdy bylo doručeno účastníkům, a to uplynutím posledního okamžiku tohoto dne.*“ V daném případě je tedy zjevné, že usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti nabylo právní moci dnem doručení stěžovateli, tedy dnem 27. 12. 2007.

Co se týče druhého rozhodného okamžiku, tedy okamžiku zaplacení soudního poplatku, zde je třeba vyjít z aktuální judikatury zdejšího soudu, který ve výše citovaném rozsudku sp. zn. 5 Afs 1/2007 pro situace zaplacení soudního poplatku až po vydání usnesení o zastavení řízení uvedl: „*Stanoví-li zákon (§ 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích), že soudní poplatek lze zaplatit dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci, nejde tu o stanovení lhůty ani zákonné ani soudcovské. Nelze proto užít dobrodiní speciálního § 40 odst. 4 s. ř. s. o tom, že lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty zasláno soudu prostřednictvím držitele poštovní licence. V takovém případě je okamžik zaplacení určen teprve znehodnocením (obliterací) kolkové známky soudem, i kdyby podání obsahující kolkové známky bylo držiteli poštovní licence předáno včas.*“ Nyní rozhodující senát Nejvyššího správního soudu nevidí racionální důvod, proč se odchylovat od tohoto právního názoru, z něž pro nyní posuzovanou situaci plyne, že dnem zaplacení soudního poplatku je až den 28. 12. 2007, kdy byl originál doplnění kasační stížnosti doručen krajskému soudu a kolkové známky v hodnotě 3 000 Kč na něm přilepené byly znehodnoceny jeho razítkem. Za tento rozhodný den tak naopak nemůže být považován den předcházející, tedy 27. 12. 2007, neboť k jeho označení za den zaplacení soudního poplatku nedostačuje ani fakt, že byl k poštovní přepravě předán originál doplnění kasační stížnosti, ani fakt, že byla úspěšně faxem odeslána a doručena jeho kopie. Nedostatečnost předání k poštovní přepravě plyne z výše citovaného rozsudku zdejšího soudu, nedostatečnost odeslání faxem pak z prostého faktu, že nalepení kolkových známek k určitému podání není jejich znehodnocením, ostatně z faxového podání nelze ani seznat, zda byly tyto kolkové známky vůbec přilepeny, či pouze přiloženy způsobem, který by umožňoval jejich opakované použití.

Krajský soud tudíž pochybil, když ve svém usnesení o vrácení soudního poplatku ze dne 9. 1. 2008 označil za den uhrazení soudního poplatku 27. 12. 2007, neboť k tomuto uhrazení platně došlo až dne následujícího. Za této situace také nelze použít rozsudek

Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2007, sp. zn. 5 Afs 112/2006 (publ. pod č. 1218/2007 Sb. NSS), podle něžž „*učinil-li žalobce platbu soudního poplatku vylepením kolkových známek na podatelně soudu v den, kdy usnesení o zastavení řízení pro nesplnění poplatkové povinnosti nabylo právní moci, je namístě postup soudu dle § 9 odst. 7 zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.*“ Tentýž závěr ostatně plyne i z opakovaně citovaného rozsudku sp. zn. 5 Afs 1/2007, kde bylo krom jiného výslovně řečeno, že „*účastník zaplatí soudní poplatek dříve, než usnesení (o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku) nabylo právní moci (§ 9 odst. 7 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích), i tehdy, učiní-li tak v den, kdy usnesení nabylo právní moci.*“

Tyto právní závěry by však na stěžovatelovu situaci byly aplikovatelné paradoxně pouze tehdy, pokud by měl pravdu krajský soud, tedy pokud by za den uhrazení soudního poplatku bylo možno pokládat den 27. 12. 2007. Z výše provedených úvah je však zjevné, že k tomuto uhrazení došlo až 28. 12. 2007, zatímco usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti nabylo právní moci již 27. 12. 2007. Nelze tak shledat - a to ani pohledem výše citované judikatury, která za právně „dříve“ označuje i stav, kdy je něco učiněno z hlediska fyzikálního času „později“, pokud je to v též den - že by stěžovatel zaplatil soudní poplatek dříve než usnesení o zastavení řízení o jeho kasační stížnosti nabylo právní moci. Ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích proto nebylo možné použít a ke zrušení napadeného usnesení neměl právní důvod ani krajský soud v reakci na stěžovatelovo pozdní zaplacení soudního poplatku, ani Nejvyšší správní soud v reakci na nyní posuzovanou kasační stížnost, která je nedůvodná.

Pohledem zákona o soudních poplatcích vykládaného souladně s judikaturou zdejšího soudu tak nelze než uzavřít, že na stěžovatele dopadly důsledky toho, že k výzvě krajského soudu nezaplatil soudní poplatek, a to nejen v třídní lhůtě krajským soudem mu poskytnuté, ale až po měsíci a dni. Tyto důsledky na stěžovatele dopadly nezvratně, jak plyne z toho, že když nezaplatil soudní poplatek alespoň v den, kdy mu bylo doručeno usnesení o zastavení řízení, nemohl tak již platně učinit nikdy, a zároveň na něj dopadly právem, jak lze poznat z toho, že kasační stížnost proti tomuto usnesení nelze než pro nedůvodnost zamítnout (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Finančnímu ředitelství v Českých Budějovicích náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2008

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu

